

ST. OLAV

Nr. 9

Oslo, den 2. mars 1939

51. årg.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg. Medarb.: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

«St. Olav» utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30487. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5, I, er åpen mandag, tirsdag og fredag 9.30—3. Torsdag 9.30—7. Lørdag 9.30—1. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: Hyrdebrev for fasten 1939. — Konklavet. — Et manende minne fra Rom. — Tenk — å bli pave. — Vi er anmodet om. — Ungdoms yrke — kirkens styrke. — Fasteprekener i Oslo 1939. — Herhjemme.

Hyrdebrev for fasten 1939.

Jacob Mangers,
ved Guds barmhjertighet og den Apostoliske Stols velvilje
Apostolisk Vikar for Oslo Vikariat
biskop av Selja,
til det Apostoliske Vikariats presteskap og troende
hilsen og velsignelse i Herren!

Høitelskede i Herren!

Vår Herre Jesus Kristus er kommet til denne verden for at vi mennesker skulde ha livet og ha det i overflod. Ved syndefallet i paradiset hadde menneskene tapt det overnaturlige liv som Gud hadde gitt dem så og si som en fødselsdagsgave. Men Guds sønn blev menneske for å gi oss livet tilbake og gjøre oss til sanne livets barn. Vi får nu dette liv ved den helliggjørende nåde i dåpen, men Kristus vilde at dette liv skulde vokse i oss og bli likedannet med hans eget liv. Det overnaturlige liv er jo intet annet enn en utstrømning av selve Jesu Kristi liv. Dette har Han selv fremhevet og anskueliggjort ved lignelsen om vintreet, hvor han sier at han er vintreet og vi grenene. Liksom grenene får livssevje og næring av treet, slik mottar også vi livet av Ham, og vårt åndelige overnaturlige liv er derfor intet annet enn en utstrømning av hans eget liv.

Det er altså en hel naturlig sak at vårt overnaturlige liv må næres og oprettholdes av Kristus selv. Derfor har Han i sin utgrunnelige makt og kjærlighet innstiftet den hellige Eukaristi, for at vi kan bli i Ham og Han i oss. Uten den hellige Eukaristi vilde det overnaturlige liv i kristenheten sikkert bli uttørket som en elv i den tropiske ørken, eller i hvert fall vilde vi neppe kunde leve dette liv i oss selv.

I mitt forrige hyrdebrev talte jeg til dere om den side av Eukaristien som kalles det hellige messeoffer og fremsatte noen tanker om hvorledes vi verdigst kan feire dette offer sammen med presten for å høste dets rikeste frukter. I år vil jeg tale til dere om den hellige kommunion som jo er en hoveddel av messeofferet og som er det guddommelige middel til å oprettholde og nære det overnaturlige liv i oss, slik at dette hyrdebrev blir den umiddelbare fortsetting av det forrige.

I.

Nytingen av Jesu legeme og blod i den hellige kommunion er en absolutt betingelse, en livsnødvendighet for det kristelige liv eller livet i Kristus, og den et fundamentalt krav av Herren til alle dem som bekjenner sig til Ham.

Det kan ikke være tvil om at Kristus hovedsakelig har innstiftet Eukaristien med det formål å være sjelens næring og slik oprettholde og la sitt eget liv vokse i oss. Dette fremgår med all tydelighet, når vi leser de ord med hvilke han har forutsagt dette sakraments innstiftelse: «Jeg er livets brød. . . . Den som eter av dette brød skal ikke dø i evighet. Og det brød som jeg vil gi er mitt kjøt for verdens liv . . . . Den som eter mitt kjøt og drikker mitt blod, han har det evige liv i sig og jeg vil vekke ham op på den ytterste dag. For mitt kjøt er sannelig mat og mitt blod er sannelig drikk.»

Det er klare ord. Vår Herre krever ikke her at vi skal tilbe ham i sakramentet, men at vi skal nære oss av hans kjøt og blod. Tilbedelsen følger av sig selv, men det er ikke det som Kristus i første rekke krever av oss. Han taler ikke om det ved denne anledning. Han er livets brød, han er mat og drikk og Han vil bli nytt som mat og drikk.

Det samme fremgår av de ord med hvilke Frelseren har innstiftet alterets hellige sakrament på hin første Skjærtorsdagsaften. Han har samlet sine apostler omkring sig for å spise påskelammet sammen med dem. Så vasker Han deres føtter, og deretter tar Han brød, velsigner det, rekker det til dem og sier: «Ta og et, dette er mitt legeme, som gis for dere.» Så tar Han kalken med vin, rekker den til dem og sier: «Drikk alle av den, for dette er mitt blod, den Nye Pakts blod, som utgydes for dere og for mange til syndenes forlatelse.»

Frelseren rekker altså sitt legeme og blod, ikke for at apostlene skal tilbe dem, men for at de skal nyte dem som næring. Kristus har altså ikke i første rekke gitt oss den hellige Eukaristi for å la sig tilbe og hylde i den, men for å være livskilde og livskraft for vårt overnaturlige liv. Det fremgår klart av Jesu egne ord at han med sitt kjøt og blod vil meddele oss livet på den mest fullkomne måte og at kommunionen derfor er den mest fullkomne næring og den sterkeste kraft som får oss til å vokse i livsenhet med Kristus.

Når vi tenker over det som apostlen Paulus om og om igjen fremhever i sine brev at hver kristen er et levende lem på Kristi legeme og at de kristne utgjør én levende organisme sammen med Kristus,

så forstår vi at det ikke kan gis eller tenkes noen mer fullkommen næring for denne organisme enn at Kristus, som er organismens kilde og mål, gir sig selv som næring til den.

Når en levende organisme ikke får den næring som er tilpasset dens natur, så visner den og dør. Derfor er det en selvfølge at vårt liv i Kristus må få sin næring av Kristus selv. Ut fra denne kjensgjerning forstår vi også fullt ut Kristi ord: «Dersom dere ikke eter Menneskesønnens kjøt og ikke drikker hans blod, så skal dere ikke ha livet i dere.» Dette er en helt naturlig følge av det faktum at vi utgjør ett legeme med Kristus, at vi er en overnaturlig livsenhet med Ham.

Det eukaristiske brød er like så nødvendig for vårt overnaturlige liv i Kristus, som det materielle brød er nødvendig for legemets liv. Nytingen av Jesu legeme og blod eller den hellige kommunion er derfor ikke bare nødvendig fordi Kristus vil at vi skal spise hans kjøt og drikke hans blod eller fordi Kirken krever av oss at vi minst en gang om året skal motta den, men den er absolutt nødvendig fordi vårt overnaturlige liv er et liv i Kristus og må derfor ha en tilsvarende Kristusnæring.

Dette er noe så ufattelig stort at vi aldri kan begripe det med vår menneskelige fornuft. Og likevel, når vi grunner over hvad det overnaturlige liv er, livsenhet med Kristus, så forstår at Han selv må være dette livs mat og drikk. Det er derfor ingen tom talemåte, men den skjæreste realitet, når vi sier at Kristus lever i oss og vi i Ham. Og jo mer vi nærer oss av hans kjøt og blod i den rette sjelstilstand, dess mer blir vi gjennomtrengt og gjennomglødet av hans guddommelige liv.

Den hellige kommunion er også det sterkeste enhetsbånd mellom de kristne. Alle kristne utgjør jo sammen med Kristus ett mystisk legeme. Jo intimere nu de enkelte lemmer blir innforlemmet i Kristus, dess intimere blir de også sammenknyttet mellom sig, slik at Eukaristien i sannhet er den kristelige enhets sakrament. Alt i de ytre symboler kommer denne enhet til uttrykk: brødet og vinen symboliserer denne enhet. Liksom brødet blir tillaget av mange små korn og vinen presset ut av mange små druer, «slik er også vi, de mange som spiser av dette ene brød, ett legeme». Men da det ene brød som vi alle spiser av er Kristi legeme, så blir også den fullendte enhet av de enkelte lemmer med Kristus til den fullendte enhet mellom alle lemmer.

Da enheten i den hellige offerhandling og den hellige kommunion er den mest virkelige og full-

komne realitet, derfor er den også den største og mest virksomme årsak til uselvvisk og innerlig kjærlighet mellom de kristne. Den hellige Augustin kaller Eukaristien «enhetens tegn og kjærlighetens bånd». Enheten med Kristus må åpenbare sig ved oppriktig og dådkraftig næstekjærlighet. Næstekjærlighet er dagens plikt for dem som har mottatt hans kjøtt og blod som er hele legemets hode, slik at Kristi livskraft fra de enkelte lemmer går over til hele organismen.

*

Men Kristus er ikke almindelig mat og drikk i den hellige kommunion. Nei. Det fremgår tydelig av hans egne ord at Han er offermat og offerdrikk: «Dette er mitt legeme som gis for dere, sier Han. Dette er mitt blod, som utgydes for dere.» Kommunionen er en del av messeofferet og er derfor et offermåltid.

Dette stod helt klart for de første kristne, som vi kan se det av apostlen Paulus' brev til Korinterne. Han skriver: «Velsignelseskalken som vi velsigner, er den ikke tildeling av Kristi blod? Og det brød som vi bryter er det ikke delaktiggjøring i Herrens legeme? . . . . Har ikke de som spiser av ofrene del i alteret? Det som hedningene ofrer, det ofrer de til de onde ånder og ikke til Gud. Men jeg vil ikke at dere skal ha samkvem med de onde ånder, for dere kan ikke drikke Herrens kalk og de onde ånders kalk. Dere kan ikke ha del i Herrens bord og i de onde ånders bord.» (1. Kor. 10, 16—21).

Apostlens mening er denne: å forby de kristne å ta del i de hedenske offer, fordi de derved trer i samfund med de onde ånder, på samme måte som de trer i samfund med Kristi legeme og blod, når de tar del i den kristelige offerhandling og i det kristelige offermåltid. Han setter altså forut som gitt at alle vet at deltaingen i Kristi legeme og blod er et offermåltid, en del av offerhandlingen eller messeofferet.

Den hellige Eukaristi har sin kilde i det hellige messeoffer. Kun fordi det gis et messeoffer, kan vi få nyte Kristus som sjelenæring og tilbe Ham i tabernaklet. Og når vi støtter oss til innstiftelsesordene, så kan vi godt si at det er Kristi bud og anordning at hans legeme og blod skal nytes under den hellige offerhandling, som kommunionen er en naturlig del av. Den hellige kommunion som blir revet ut av sin naturlige ordning kommer ikke helt til sin rett og får ikke de gode frukter som den efter sin natur skulde ha.

Kommunionen må derfor ikke rives løs fra messeofferet. Den er ikke noen from andakt for sig eller

for særlig fromme sjeler. Nei, den er en del av messeofferet og er for alle som bivåner messen i den rette sjelstilstand, for alle som trenger til daglig næring for å vokse i Kristus. Og det kan ikke gis noen herligere forberedelse til kommunionen enn selve messens bønner, som gir den dens rette plass, det miljø hvor den hører til.

Oldkirkens fromhetsliv øste sin næring i den hellige Eukaristi, som hovedsakelig blev betraktet som offergave og offermat. De første kristne feiret den hellige offerhandling for å kunne nyte og meddele andre livets brød. Det var dem helt utenkelig å bivåne offerhandlingen uten også å ta del i offermåltidet, som jo er en del av selve offerhandlingen. De vilde trodd at de ikke hadde feiret en hel messe, dersom de ikke hadde tatt del i det guddommelige måltid. Kommunionen var offergaven som knyttet dem sammen til ett legeme i og med Kristus og mellom sig.

Sambandet med Kristus er alle levende kristnes normale tilstand, og derfor er hele deres liv kommunionstemning, en stemning som om og om igjen flammer op, når de slutter den hellige offerhandling ved å tre i et intimt fellesskap med Kristus og nyter hans legeme og blod, som stiller menneskehjertets dypeste lengsel efter Guds nærhet på den mest fullkomne måte, idet mennesket blir ett med Gud.

Av alt dette fremgår med den størst mulige klarhet at kommunionen skal mottas under den hellige messe. Dessverre har det innsneket sig misbruk, slik at den hellige kommunion ofte er blitt oppfattet som en selvstendig andakt, uavhengig av messeofferet. Det er blitt laget mange kommuniionsandakter som har ofte i og for sig meget pene bønner, som meget godt kan bes før og efter messen. Men det kan ikke skarpt nok betones at kommunionen som selvstendig andakt var og er en misforståelse. Den er nu en gang en del av messeofferet, og messeofferet er den eneste fullkomne forberedelse til den hellige kommunion.

Av praktiske grunner tillater Kirken allikevel kommunionen utenfor messen, for dem som ellers ikke eller kun vanskelig kunde motta den. Også de første kristne kjente kommunionen utenfor messeofferet, men selv da oppfattet de kommunionen som en deltaing i selve offerhandlingen. De som i martyrtiden bragte den hellige kommunion til de kristne i fengslet fikk de hellige hostier straks efter at kommunionen var utdelt til de tilstedeværende under den hellige offerhandling, som martyrene i ånden feiret med.

Kirken krever likevel en «fornuftig grunn» til at kommunionen kan utdeles før eller etter messen. Den sier i sitt Rituale: «Hvis det en gang imellem skulde hende at kommunionen av en fornuftig grunn må utdeles før eller etter den private messe» (Rit. Rom. tit. IV, kap. 2, 11). Dette viser klart at kommunionen før eller etter messen skal være en undtagelse og kun for dem som av praktiske hensyn ikke kan bivåne messen eller en hel messe. For alle som bivåner den hele messe gis det ingen grunn til å kommunisere før eller etter messen, da det ikke gis noen herligere forberedelse til kommunionen enn å følge med i messen og be messebønnene, som det heller ikke gis noen bedre takksigelse enn den hellige messes slutningsbønner, som så å si er et spontant uttrykk for det sinnelag og de følelser som må besjele oss når vi andektig har fulgt den hellige offerhandling og tatt del i offermåltidet. De troende skal ikke bare be i eller under messen, men be selve messen eller feire messeofferet.

Alene kommunionen i eller under messen er det fullkomne uttrykk for Herrens mening og for Kirkens ønske og forskrifter. Derfor skal prestene opmuntre de troende til å kommunisere under den hellige messe, og de troende selv skal gjøre det de kan for å gå til kommunion under messen — uten dog å undlate kommunionen når de ikke kan motta den under messen —, slik at kommunionen kan bli for oss det som Kristus har ment med den: et offermåltid, «for at vi alle, som fra alteret tar imot Jesu Kristi hellige legeme og blod, kan få den himmelske velsignelses og nådes fylde».

Måtte vi da liksom de første kristne «holde troelig fast ved samfundet i brødbrytningen» (Ap. Gj. 2, 41), det vil si ta del i offerhandlingen og offermåltidet og øse der kraft til et hellig liv og mot til å kjempe for Kristus og vår hellige tro mot alle de fiender som i vår moderne verden arbeider for å tilintetgjøre det kristelig-guddommelige liv på jorden og i oss selv.

(Forts.)

Konklavet.

En verdens tanker går i disse dager mot Vatikanet, hvor konklavet nu er trådt i funksjon.

Ordet konklave (av clavisen nøkkel), som idag betegner hele pavevalget, betyr oprinnelig kun stedet hvor valget foregår. En rekke sammenhengende værelser i Vatikanet blir tilmuret så de danner et avsondret område, som kun har forbindelse med verden utenfor gjennom strengt bevoktede dører. Alle vinduer er blendede og forseglet med plomber. Denne avsperring og de særlig

i tidligere tid meget store inngrep i kardinalenes personlige bekvemmelighet har til hensikt å fremskynde valget og dessuten forhindre enhver innblanding fra annet hold. Alle brever som avsendes og mottas er av samme grunn underkastet streng censur og telefonene helt avstengt. Enhver kardinal har rett til to ledsagere: en geistlig sekretær og en tjener — Pius XI har dog bestemt at sekretæren kan være en legmann. Før måtte enhver kardinal selv medbringe sin føde: brød, vin og vann, nu sørger imidlertid et interimistisk kjøkken på stedet for den gjennom mange forskrifter nøie regulerte ernæring av de ca. 300 mennesker som konklavet omfatter. Alle kardinaler har nu hver sin egen ved forheng opdelte celle, hvori kun befinner sig en seng, et bord og et par stoler. Alt skal være organisert helt etter de foreskrevne regler, da pavevalget ellers kan erklæres ugyldig. På den dag konklavet begynner — og for at det kan være gyldig må over halvdel av alle kardinalkollegiets medlemmer delta i det — overværer samtlige kardinaler om morgenen en høimesse i det paulinske kapell til den Helligånd, og i en på latin holdt tale innskjerpes velgernes ansvar og alle mottar den hl. kommunion. Umiddelbart etter finner det høitidelige inntog i konklavet sted, hvorefter valgeden avlegges i det sextinske kapell. Enhver kardinal ringer sig nu til sin celle og kl. 7 om kvelden ringer en klokke tre ganger, hvorpå ceremonimesteren med ropet «Extrema omnes!» rømmer konklavet for alle uvedkommende. Alle dører låses utvendig og innvendig fra og dette protokolleres, hvorpå Camerlengoen ledsaget av tre kardinaler ved en siste rundgang overbeviser sig om at alt er i lovbefalt orden. Mens aftensmåltidet inntas tenner det italienske vaktmannskap av infanterisoldater sitt bål på Petersplassen. Den neste morgen begynner selve valg-handlingen i det sextinske kapell. Kardinalene, klædd i fiolett sørgedrakt over hvit korskjorte, bivåner alle messen, som kardinaldekanen celebrerer og hvorunder de alle kommuniserer, og Veni Creator avsynges.

Derefter følger den første valgogang. Av de tre tillatte valgmetoder har man lenge kun praktisert hemmelige stemmesedler. De tre på dem trykte rubriker utfylles i midten med kandidatens navn, helst med fordreiet skrift, øverst skriver velgeren sitt navn, underst sitt valgsprog. Dernest blir den øverste og underste tredjedel omhyggelig foldet sammen og forseglet, så at kun det midterste navn er synlig og, og sedlen legges enu en gang sammen fra midten. Denne omstendighet umuliggjør at noen stemmer på sig selv.

Den ene etter den annen av kardinalene reiser sig nu fra sin plass og med sedlen høit oppløftet i høire hånd går han hen til det alter som er reist foran det store marmoralter, omgitt av seks brennende lys. Etter knælende å ha forrettet en bønn og med høi stemme beediget at han har valgt etter sin samvittighet og for Kristi åsyn lar han sin seddel gli ned i en kalk, idet han løfter patenen som dekker denne av. Etter å ha bøid sig dypt for krusifikset vender han tilbake til sin plass. Når alle stemmer er avgitt — er noen av velgerne syke avhentes sedlene i deres celler — blir den tildekkede kalk rystet og seddel for seddel lagt over i en kalk som står på et bord midt i kapellet, hvorved man får konstatert om alle velgerne har gjort sin plikt og stemt.

På dette bord passerer nu sedlene uten at seglene brytes gjennom tre kontrollørers hender, idet den siste av dem med høi stemme utroper navnet på hver den som er valgt, mens velgerne på sin fortegnelse over kardinalene avmerker hvor mange stemmer hvert enkelt navn får. Valgkommisjonen nevner det samlede resultat, og hvis ingen av kandidatene har fått $\frac{2}{3}$ av de avgitte stemmer blir alle stemmesedlene med en nål trukket på en tråd og brent sammen med vått halm og høi i en dertil opstilt ovn. Det sorte røksignal — kalt sfumata — stiger op av den høie skorsten på det sextinske kapells tak og viser den spent ventende folkemengde at valget har vært resultatløst, mens tynne hvite røkskyer, som brenner uten tilsetning, melder om at valget er forbi.

Over hver kardinals plass er reist en baldakin, og når valget foreligger trekker kardinalene i snorene så alle baldakinene senkes og kun den kårne pave beholder sin som tegn på sin overhøihet. Med henblikk på hvorledes Peter fikk et nytt navn av Herren antar også han et annet navn og meddelr dette navn til kardinaldekanen med en kort motivering av hvorfor han har valgt det. Dernest ifører han sig den pavelige drakt som ved ethvert valg ligger ferdig i tre størrelser — og mottar nu den første hyldest av kardinalene. Imidlertid har kardinaldiakonen forkynt valget fra Peterskirken loggia med ordene «Habemus papam» og navnet på den utvalgte som umiddelbart efter selv viser sig og utdeler sin første høitidelige velsignelse over hele kristenheten, over «urbi et orbi».

Men ennu venter kristenheten i spenning og bønn og våre tanker dveler i den evige stad —

Et manende minne fra Rom.

Det bobler og skummer i lyse kaskader,
det flimrer i solglans og ild.
Det gnistrer i skinnende sølvperlerader,
det toner som klingende spill.
Det synger og jubler i latter og fryd,
det hulker i gråt og i bønn.
Snart er det kun hviskende, døende lyd,
og snart er det tordnende drønn.

Hvor selsomt det er at hver skiftende stemning
står stadig med vannet i pakt
som bruser og fråder bak marmorets demning
og glimrer i regnbuens prakt.
Det er som et ekko av menneskers jag
i livskampens evige strøm —
det mumler ved natt og det bruser ved dag
på jakt efter lengslenes drøm.

Ustanselig går det som slektenes vandring
i døgnets fortærende strid.
En evighets glans som ei kjenner forandring
ser ned på den rastløse tid.
Som bølgen der glitrer i gråt og i smil
i lek på det frådende hav,
går menneskets liv uten stans eller hvil
på ferd mot den ventende grav.

Fontana di Trevi, århundrer i følge
har sett på ditt skiftende spill
og undrende hørt på den syngende bølge
som gnistrer av soldagens ild.
Hvor ofte er livet en kamp og en dyst
som bølgens som svinner og går,
og levner ei spor av sin latter og lyst,
sin hulken, sin sorg, sine sår?

Ja, livet er tomt når det hulker og sitrer
i sorger og gråt uten Gud —
og tomt når som stolte kaskader det glitrer
i døgnlivets prangende skrud.
Men la det bli signet av bønn og av bod
på ferd mot den ventende grav —
da lyser dets fred som den mektige flod
på vei mot det evige hav.

Fontana di Trevis vuggende vanne
som ei kjenner hvile og stans
og stenker sitt sølv over nymfenes pande
i marmorets kjølige glans —
o manende minne om menneskets ferd,
det rastløse arbeides bud!
Hvor meget har evighets vigsel og verd?
Kun det som er viet til Gud!

K. Kjelstrup.

Tenk — å bli pave!

Efter Pierre L'Ermite.

Igår da jeg kom ut av Notre-Dame traff jeg ett av mine sognebarn, som hverken er uvitende eller udannet. Efter å ha hilst på mig var hans første ord: «Ja, nu er det kapittel om en stor pave avsluttet! Hvem blir den neste?»

«Det vet kun Gud.» svarte jeg.

«Men kan De ikke gi mig et lite vink?»

«Dessverre ikke!»

«Ja, dersom jeg var kardinal nu vilde jeg da neppe i disse dager kunne tenke på annet enn muligheten av at jeg kunde bli valgt. Er det ikke slik at det er håp for hver enkelt av kardinalene?»

Uten å avvente mitt svar pralet han en forbikjørende bil, hoppet inn i den og det siste jeg horte var:

«Tenk — å bli pave!»

Ordene blev ved å klinge i mig da jeg fortsatte min vei gjennom menneskemyldret. Det finnes jo ord og setninger, man likesom ikke kan bli kvitt når man først har hørt dem — de blir ved med å forfølge oss.

«Tenk — å bli pave!» — når mitt sognebarn kan si disse ord med en slik naiv tro på hvor storartet deres oppfyllelse må være er det jo sikkert nok at han forstår intet som helst av situasjonen og dens gripende alvor — hvilket er temmelig nedslående for mig som hans sogneprest!

Jo, noget forstår han: at det er en stor ære, den største på jorden, å være Kristi stedfortreder — å virkeliggjøre i sin person Kristi ord: «du er klippen og på denne klippe vil jeg bygge min Kirke!» Han forstår at det er et alvorsfylt øieblikk når en dødelig blir overdradd jordens høieste

moralske autoritet og mottar hyldest fra alle, de mektigste og de ringeste.

Men han forstår ikke hvad dette øieblikk koster — at forpliktelsen og byrden veier rikelig æren op —

Han har glemt de ord, som St. Vincens de Paul sa ved slutten av sitt velsignelsesrike liv: «Jeg hadde aldri turde motta prestevigslen om jeg den gang hadde visst hvad det i virkeligheten vil si å være prest!» Enn si å være pave.

Tenk —

aldri mer å være privatmenneske —

alltid å måtte representere —

aldri å kunne ta sig fri for å reise med gode venner ut i den stille fredelige natur og riktig hvile ut —

aldri å se en gjest, selv ikke sin eldste og beste venn ved sitt bord, fordi paven alltid spiser alene —

Ja tenk — hvad det vil si alltid å være alene!

Ensom raker det store fjell op over alle de andre tinder — og paven er det største av alle fjell mellom jorden og himlen. Men det er — eller kan være — tung skodde mellom dette fjell og den fjerne virkelighet nede på dalbunnen. Motstridende interesser, hensyn, lidenskaper, ærgjerrigheter og diplomatiske kunstgrep søker stadig å hindre pavens frie utsyn og overblikk — ønsker å hindre ham i å gi den riktige veiledning til de søkende og famlende, villedte og forførte menneskesjeler på jorden.

Paven er ofte urolig og ofte forpint. Ti vel vet han at Helvetes porter ikke skal overvelde Kirken, men han gruer for alt det onde som ligger mellom dagen idag og den endelige seir. Han ynkes som sin Herre og Mester over folket — og med Paulus kan han si at verdens lidelse også er hans sjels lidelse.

Fra alle sider stiger appellen mot ham — stiger fra de bedradde og undertrykte hvis håp han er — fra de saktmodige, ydmyke og fredsommelige — fra sannhetens forkjempere —

Han lytter til ropene og han preges av alvor og smerte — den samme smerte som alle Guds store førerskikkelser har kjent fordi de så ofte har følt sig som unyttige tjenere, som levet sitt liv forgjeves —

Moses, Paulus har følt dette alvor og kjent denne smerte, og mange store kristne med dem ned gjennom senere tider.

Idag gjelder dette pavestolen. Den moderne tid har øinene festet på den — inneklemt er den mellom de to store makter av denne verden: racekultusen og kommunismen. Innbyrdes bekjemper disse idéologier hverandre med full kraft, i steil motsetningsforhold til hverandre, men i hatet til den eneste makt som står dem imot møtes de — den makt som for dem begge er representert i pavens person.

Paven er bare et menneske — til og med får han ofte først den pavelige tiara trykket på sitt hode når han selv er blitt gammel og har nådd den alder, hvor de fleste håper på noen fredfylte og rolige år, optatt kun med tanken på det sig hurtig nærmende liv i det hinsidige og den evige hvile. Disse år kommer aldri for ham som bestiger den Hl. Stol!

Er det derfor noe under at ingen kardinal håper å bli pave men imøteser denne mulighet med berettiget frykt? Fordi han tenker det samme som Pius X, som levet lykkelig og fredelig

som erkebiskop av Venedig: «faller valget på mig vil jeg aldri mer kunde vende hjem!»

La oss derfor når vi har bedt vår bønn for den store avdøde pave også be for ham som Gud vil skal bli hans efterfølger! Må Herren gi ham det klare og omfattende blikk og bevare og stå ham bi, så han får kraft og evne til å føre oss alle frelst gjennom tidens tunge og skjebnesvangre problemer —

Vi er anmodet om

å bringe i dette nummer av «St. Olav» en annonse fra *pen-sjon Maria Hilf*, Gemmenick ved Liège i Belgia, og henlede alle interessertes oppmerksomhet på den. Det er litt av en tragedie som skjuler sig bak den. Den ledes av kongregasjonen «Søstrene av det fattige Jesusbarn», som blandt sine medlemmer også teller to norskfødte søstre. Kongregasjonen hadde navnlig stor utbredelse i Østerrike, men 400 av dens søstre har efter «Anschluss» måttet forlate landet og den velrenommerte pikepensjon i Gemmenich har måttet sende alle sine tyske elever hjem, så den i øieblikket har 32 istedetfor som før 200 elever. Vi refererer i øvrig til søster Margrethe Maria på St. Josephs institutt, Oslo, som har meddelt oss disse opplysninger.

I denne forbindelse kan nevnes andre gamle skoler i Østerrike som også har lidt en sørgelig skjebne. Listen er dessverre langt fra fullstendig da nye stadig kommer til, men men disse er noen av de mest kjente institutter:

Det berømte «Ruppertinum» i Salzburg, grunnlagt 1653 av fyrst-erkebiskopen til bruk for gutter, som forbereder sig til presteembedet, er blitt konfiskert og gjort til den kvinnelige nazistiske ungdoms lokale hovedkvarter.

«Borromæum» i Salzburg er også tatt av nazistene. Det er blitt overgitt til forstadministrasjonen. Guttene fra kostskolen bor nu i erkebiskopens palass, hvorfra de besøker statsskolen.

«Paulinum» i Schwas (Tyrol) er blitt berøvet sin katolske karakter og ledes nu av nazilærere.

I Feldkirch har staten konfiskert St. Josefs skolen, som tilhørte søstrene av Ingenbohl (Schweiz), og som bestod av en handelsskole og en husholdningsskole. Søstrene er blitt utvist.

I Bregenz er dominikanersøstrenes Marienberger skole blitt omdannet til en statsinstitusjon. Søstrene skal forlate Tyskland.

Cisterciensernes kostskole i abbediet Mehrerau (Bodensee) er blitt konfiskert. Staten vil innrette et nytt institutt i bygningene.

Den biskopelige latinske «Petrum» i Linz har av nazi-myndighetene fått ordre til øieblikkelig å lukke. Guttene skal gå i de lokale naziskoler. Man forsøkte i det minste å organisere en central, hvor de gutter som forbereder sig til presteembedet, kunde bo sammen under prestelig opsyn, men dette blev forbudt.

Fasteprekener i Oslo 1939.

Oppmerksomheten henledes på at pater Boers har forandret dagen for fasteprekenene i St. Halvard for ikke å ha dem på samme dag som prekenene i St. Olav.

Hver *tirsdag* holder *pater Lutz*, O. P. konferenser på fransk i *St. Dominikus* kl. 20.

Hver *onsdag* taler *pater Boers*, O. F. M. på norsk i *St. Halvard* kl. 19.30.

Hver *torsdag* taler *pastor Burkhard* på tysk i *St. Olav* kl. 19.

Hver søndag preker sogneprest mgr. Snoeys i St. Olav kl. 19.

Korsv. i andakter

hver fredag kl. 19 i St. Olav og St. Dominikus —
hver torsdag i St. Halvard.

Om fasteprekenes temaer: se annonsene i «St Olav»
nr. 8 d. å.

Hechjemme —

Hamar. Lørdag 18. febr. avholdt Hamar lokalforeningen av St. Olavsforbund generalforsamling. Etterat pater Cadart hadde minnet vår avdøde pave og vi alle hadde bedt for hans sjel, blev dagsorden avvirket raskt og greit under herr Storbekkes ledelse. Formannen frasa sig gjenvalg, og herr W. M. Tilley blev da valgt til formann, med fru Storbekken som nestformann, og frk. Scarre som sekretær og kasserer (gjenvalg). Fungerende sogneprest pater Cadart O.P. er selvskreven medlem av styret. Til revisor blev gjenvalgt herr H. Chr. Borchgrevink. Herr Storbekken blev fra flere hold hjertelig takket for sin verdifulle innsats i foreningsarbeidet i de 9 år han har sittet i styret. Etterpå hyggelig samvær.

Sekr.

— og decute

Villa Madame. Villa Madame, som avgav bolig for Neville Chamberlain og lord Halifax under besøket i Rom, er en imponerende bygning, tegnet av Raffaell i 1516 for kardinal Giuliano av Medici. Den ligger på en trebevokset skråning med deilig utsikt over Tiberon. Huset er helt modernisert av dets siste eier grevinne Dorothy Taylor Fasso — nu har som bekjent den italienske regjering overtatt det.

Ungdoms yrke — Kirkens styrke.

„Nu skal vår fremtid bygges.“

Ungdomsmål idag.

Har du noensinne tenkt over hvad pave Pius kan ha ment med sitt arbeide for «Katolsk aksjon»? Har du noensinne forsøkt å sette dig inn i hvad du skal gjøre for Kirken? Selvfølgelig, svarer du. Men hvorledes kan du da med hendene i skjødet sitte og se på at prestene skal gjøre alt arbeide alene? Hvorfor virker ikke du i Kirkens tjeneste med samme iver som de første kristne?

Disse spørsmålene har vel alle katolikker arbeidet med. Og som regel har de vel alltid kommet frem til et resultat i spørreform: «Hvad skal jeg

gjøre? Hvor kan jeg hjelpe?» Svaret er: Katolsk aksjon.

La oss innrømme, det har aldri kunnet være grunn bunn for noe legmannsarbeide i Norge hittil, fordi det alltid har manglet plan og uvisshet om veien. En har kunnet innse at det ikke kan fortsette slik som det går nu, men en har ikke hatt noe å sette i stedet.

Fransiskanerpater Boers holdt et foredrag i Ynglingeforeningen i Oslo for en stund siden. Han la frem en fullstendig plan for begynnelsen til «Katolsk aksjon» i Norge. Og vi skal gå i gang. Men la oss ikke være alene. Gå i gang dere også! Nu kan Norges katolske ungdom få den oppgave som den har ventet på i hundre år!

Den første betingelse for at du skal kunne gjøre andre mennesker klar over deres mulige villfarelser er at du vet noe selv. Hvis du en gang har forsøkt en diskusjon med ovede debattanter, vil du fort bli klar over at din viden er forskrekkelig liten. Du er ikke i besiddelse av de fakta som du må ha for å kunne slå motpartens innvendinger til jorden. Kan du svare konsist på det spørsmål som burde være lettest av alle: Hvorfor er du blitt og forblitt katolikk? Kan du forsvare de kirkelige dogmer? Kan du forklare en ikke-katolikk alt som foregår i messen, og handlingens symbolikk? Som du forstår er det er mengde praktiske oppgaver som du kan ta fatt i og sette dig inn i. Men hvordan?

La oss benytte de metoder som er fremme i vår egen tid. Du kan lære meget av et foredrag. Men du lærer mere av å gå frem på samme måte som foredragsholderen da han skaffet sig sine momenter til sitt foredrag. Her er vi ved kjernen. Lytte-metoden er gammeldags. Istedet er arbeidsmetoden innført. Se på skolen. Der innføres mere og mere arbeidsprinsippet. Læreren holder ikke lenger foredrag i hver eneste time, men elevene ledes av ham til å finne de ting som de skal lære ved at de arbeider selv. Det er cellesystemet og speidernes patruljer som er blitt det grunnleggende i all kunnskapsperhvervelse. Og hvorfor skal ikke vi benytte disse midler?

Her har vi oppgaven liggende i dagen. Du kjenner sikkert fire kamerater som er av samme mening som du. Snakk med dem. Dann så en gruppe, celle eller patrulje eller hvad du vil kalle den. Ikke gjør den for stor.

Så går du til din sogneprest og snakker med ham om saken. Han vil tilby dig sin hjelp og kan også gi dig oppgaver. Og husk, det er han som må stå som leder av din gruppe; men atter: ikke som foreleser, men som den veileder du tyr til når dere i samtalen har kjørt dere helt fast. Så begynner dere å arbeide med de problemer som dere vet om. Les f. eks. Asbjørn Jørgensens artikkel i forrige ungdomsside i «St. Olav». Bare den inneholder studie-stoff nok for mange uker fremover.

Gå så i gang! Vi har spyttet i hendene for, men sjelden har vi fått lærdom for livet ut av det. Her ligger din oppgave. Nu må vi være ferdige med å konversere over en kopp kaffe på foreningsmøtene, nu skal vi arbeide oss fremover mot vårt evige mål.

DIONYS.

Speiderbulletin.

Til alle venner av de katolske speidere!

Ved Assi.

I likhet med hvad Oslo 8. speiderpiketropp allerede har, vil også 11. Oslo speidergutt-tropp søke å skaffe sig passive medlemmer av sin tropp. Vi håper å få støtte av alle dere som vet hvilken stor sak speiderne arbeider for, den bevegelse som vil hjelpe guttene til «å gjøre sin plikt mot Gud og fedreland, hjelpe andre og adlyde speiderloven», alle dere som vil yde en liten skjerv til den saken som mer enn noen annen har tatt sig av ungdommens oppdragelse i våre dager. Speiderbevegelsens program er i korthet å utvikle ungdommen praktisk, fysisk, moralsk og religiøst. Ved en flersidig utdannelse søker bevegelsen således på en harmonisk måte å virkeliggjøre idealet: «En sund sjel i et sunt legeme». Å drive en speidertropp vil alltid koste penger, til utstyr og til hjelp til guttene.

Vi ber da at så mange som mulig vil støtte op om våre katolske speidere slik at også de kan hevde sig i konkurransen med de andre speidertroppene i Oslo. Tegn Dem som passiv medlem av 11. Oslo for en minstekontingent fra kr. 1.— pr. år! De kan være forvisset om at de innkomne penger vil bli benyttet på beste måte.

De som tegner sig som passive medlemmer vil alltid ha fortrinnsrett til alle speidernes fester, likesom det vil bli arrangert spesielle speiderkvelder for dem, hvor vi skal yde vårt aller beste, og på den måten å øve gjengjeld for medlemmenes støtte av troppen vår.

La tanke bli til handling! Gjør ikke noe annet enn å ringe til troppsassistenten, 10679, så skal vi greie resten.

Lederne ofrer tid og arbeide for saken, de passive medlemmer søker å trygge økonomien.

„Tenkedagen“

22. februar er alle speiderpikers felles samlingsdag hele verden over som St. Georgs dagen 23. april er det for guttene. «Tenkedagen» er fødselsdagen til alle speideres bestefar og bestemor, Lady Baden Powell fylte 50 år, og hennes mann, den ikke mindre kjente Lord Baden Powell blev 82 år. Denne dagen tilbragte de i sitt nye hjem «Paxtoo» som de har skaffet sig for de pengene som blev samlet inn av alle speiderne verden over på «Tenkedagen» ifjor.

Her i Oslo hadde speiderpikene parade på Festningsplassen, hvorfra de gikk op til Vår Frelzers kirke. Her holdt domprost Hygen en andakt, og speiderne gjentok speiderløftet sitt. Siden marsjerte alle ned til Losjens store sal hvor det var festlig speiderunderholdning arrangert av K. F. U. K.-speiderne. Våre katolske speiderpiker var også med nede i Losjen, men influensaen hadde bare tillatt 11 stykker av dem å komme, og både troppsfører og troppsassistent hadde sykdomsforfall.

Alle tiders konkurranse.

Søndag 12. mars skal den første store konkurranse ivær avvikles. Den lages som en kamp mellom patruljene

i 11. Oslo og i Oslo 8. De siste starter fra St. Olav etter ottemessen, og de andre fra St. Halvard, og så går de den samme rute, men i motsatt retning, slik at guttene kommer inn i Akersveien, pikene i Urtegaten. Vi kan selvfølgelig ikke røbe noe av hvad konkurransen går ut på, men det er sikkert at den patrulje vinner som er mest skarpsindig og speider best. Neste gang skal vi se hvordan det har gått!

Innkomsten blir omtrent klokken 12—12.30.

Alle nordiske land har nu katolske speidere!

Danmark har omtrent 100 speidere, samlet i en egen avdeling, «Hertug Knuds Division», tilsluttet det Danske Speiderkorps. Speiderarbeidet er forholdsvis gammelt i de katolske menighetene i København, og guttene har nådd store resultater og er svært populære.

I Sveriges hovedstad er det 3 guttetropper, en i hver menighet, samt 2 piketropper. Pikene står ikke tilsluttet noe forbund ennå, mens de 36 guttene står i Sveriges Scoutförbund.

I Finland er det nettop satt i gang en guttetropp, også tilsluttet speiderforbundet.

Norge har 3 speidertropper, pikespeidere i Bergen og Oslo, og en guttetropp i Oslo, tilsammen omtrent 60 speidere.

Vi skulde således være en søskenflokk på mellom 200 og 250 katolske speidere her i Norden, og det skulde vel gi oss en kjensle av enhet å vite at vi alle arbeider med de samme idealer og mot det samme mål, både som speidere og som katolikker.

Stopp litt!

Det var en strålende vinterdag nede på Karl Johan. Foran mig spaserte en flott fyr, riktig typen på den moderne ungdom idag, tenkte jeg. Sportsmann to the bitter end. Bredskuldret og storbrystet gikk han der og koset sig i vintersolen som jeg selv. Vi hørte begge på musikken i Studentertunden, jeg la merke til at han belevent hilste på flere av byens smukke damer. Charmør, det der! Musikken sluttet, musikerne pakket sammen og gikk. Jeg hadde ikke noe å gjøre. Impulsivt fikk jeg den idé å se hvad denne karen videre vilde gjøre. Jeg fulgte efter ham inn på Grand. Han tok av sig vinterfrakken. Mitt første lille sjokk. Mannen var faktisk blitt 5 centimeter smalere over skuldrene! Nå, ja klær skaper folk, sa jeg med dikteren. For å gjøre en lang historie kort, havnet vi til slutt nede på Torvgatens bad. Og hvilket syn! Den før så bredskuldrede sportsmannen var forvandlet til en sammensunken lutrende skateloftilskuer med skrå skuldre uten holdning i det hele tatt.

Denne hendingen har jeg ofte tenkt på siden. Hvorledes passer ikke den på mange av de tilfellene som vi kommer op i i livet. Rett som det er treffer vi mennesker som brauter sig op eller vinner sine flyktige bekjentskaper for sig ved sin belevne optreden og sine tiltalende ytre egenskaper. Men går vi så mannen efter litt nærmere viser det sig at han er en charlatan, en holdningsløs karakter som ikke er noe verd. Vi gjør nærmest hans medmenneskere en god gjerning ved å blottstille ham i all gru.

Men stopp litt! Det er en ting vi ikke har tenkt på. Hvorledes ser jeg selv ut uten all min ytre pynt? Er jeg i den åndelige form at jeg har rett til å blottstille andre mennesker, eller vil latteren komme mot mig hvis våpnene blir rettet mot mig selv?

Dem ikke, for at du ikke selv skal dømmes!

Øia.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo.